

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek Düzeylerinin ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi¹

Seda TÜRKÖZ², Beliz KÖROĞLU², F. Sülen ŞAHİN KIRALP³

Özet

Çalışmanın amacı, eğitim fakültesinde öğrenim gören RPD öğrencilerinin çok boyutlu sosyal destek algıları ile iletişim beceri düzeylerinin incelenmesidir. İlişkisel tarama şeklinde planlanan araştırmanın örneklemini, KKTC’de özel bir üniversitede Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) bölümünde öğrenim gören 310 (163 kadın, 147 erkek) öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların %48,4’ü 1. Sınıf, %51,6’sı 4. Sınıfta eğitim gören öğrencilerdir. Her bir katılımcıya sosyal destek algısının ölçülebilmesi amacıyla Eker ve Arkar’ın (1995) Türkçeye uyarladıkları “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği”, bireylerin iletişim becerilerinin değerlendirilebilmesi için Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Envanteri” ve araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde gruplar arasında farkın olup olmadığını belirlemek için ikili değişkenler için “t” testi, ikiden fazla değişkenler için ise “F” testi uygulanmıştır. Değişkenler arasında belirlenen anlamlı farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için “Scheffe” anlamlılık testi” uygulanmıştır. Gençlerin algılanan sosyal destek ve iletişim düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında Pearson Momentler Çarpımı korelasyon tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara genel olarak bakıldığında öğrencilerin ailelerinden [$t(308)=7.85, p <.05$] algıladıkları sosyal desteğin 4. sınıflar lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Ayrıca algılanılan sosyal destek ve iletişim becerileri arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür ($r=0.162, p<.05$).

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, psikolojik danışma ve rehberlik, algılanılan sosyal destek

Investigation of Perceived Social Support Levels and Communication Skills of Students in Guidance and Psychological Counseling Department

Abstract

The purpose of this study is to examine the levels of perceived social support and communication skills that students in the consulting department. The research was carried out in the form of a relational screening model. The sample consisted of Psychological Counseling and Guidance (RPD) students who were trained at a private university in the TRNC (n = 310, 163 female, 147 male). 48,4% of the participants were in the 1st class, 51,6% were in the 4th class. "Multidimensional Perceived Social Support Scale" was applied in order to measure the perception of social support of each participant. In addition, "Communication Skills Inventory" has been applied in order to evaluate the communication skills of individuals. In the analysis of the data, "t" test for binary variables and "F" test for double variables were used to determine whether there was any difference between the groups. The "Scheffe" significance test was applied to determine the groups from which the significant differences between variables are derived. Pearson Moment Correlation technique was used to determine the relationship between perceived social support and communication levels of students. The findings from the

¹ Çalışmanın bir kısmı USOS 2017’de sözlü bildiri olarak sunulmuştur

² Uzman, Lefke Avrupa Üniversitesi, RPD Anabilimdalı Doktora Öğrencisi

³Yrd. Doç. Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, RPD Bölümü, fkiralp@eul.edu.tr

research showed that there was a low positive correlation between perceived social support and communication skills ($r = 0.162$, $p < .05$). Overall, the communication skills of the students participating in the research and the social support points they perceived were found to be high.

Keywords: Communication skills, psychological counseling and guidance, perceived social support

Giriş

Bireyin yaşama bağlılığında onaylanmak ve destek görmek önemlidir. İnsan, en mutlu olduğu zamandan, en mutsuz ve sıkıntılı olduğu ana kadar desteğe ihtiyaç duymaktadır. Özellikle kişilerin stres yaratan durumlar ve yaşantılarla başa çıkabilmelerinde sosyal destek oldukça önemlidir. Bu tip durumlarla karşı karşıya kalan bireyler ailelerinden, arkadaşlarından, öğretmenlerinden ve yaşamlarındaki diğer kişilerden destek alma ihtiyacı duyarlar (Ateş, 2012). Sosyal ilişkiler içerisinde sağlığın en güçlü yordayıcısı olarak bilinen sosyal destek, bireyin çevresi aracılığı ile elde ettiği sosyal ve psikolojik destek olarak bilinmektedir (Yıldırım, 2006). Bu anlamda insanın sevgi, güven, saygı veya bilgi edinme gibi psikolojik, sosyal, ekonomik ve kişisel olarak aldıkları yardımlar sosyal destek olarak kabul edilmektedir (Baltacı, İşleyen ve Özdemir, 2012).

Bireyin ihtiyacı halinde başvurabileceği kişilerin olması ve bu kişilerden sağladığı memnuniyet sosyal desteğin bileşenlerini oluşturur. Bu bileşenler bireylerin kişiliklerine göre şekillenir. Kimi insanlar sosyal desteği birçok insandan sağlamak isterken, kimisi için tek kişi yeterli olabilir. Bu durum bireyin kendini diğer kişilerle birlikte olmasındaki rahatlık duygusu ile belirlenebilir (Karadağ, 2007).

Birey yaşamının her döneminde sosyal desteğe ihtiyaç duyabilir ancak bu ihtiyaç yaşa bağlı olarak değişebilir. İlk olarak aile ilişkileriyle başlayan sosyal destek, yaş ilerledikçe sosyal çevre, arkadaş ve öğretmen tarafından karşılanabilir. Bu nedenle, insan kaç yaşında olursa olsun sosyal ilişkiler her zaman önemli yer tutar (Reddy, Rhodes ve Mulhall, 2003'ten aktaran Bayram, 2016).

Özellikle üniversite öğrencilerinin arkadaşlık ilişkileri onların fiziksel ve psikolojik sağlığını etkileyebilecek öneme sahiptir. Bu bağlamda sosyal destek, sorunların aşılabilmesi, uyum sürecini atlatabilmesi ve psikolojik sağlığının olumlu yönde ilerlemesi bakımından önemli bir faktör olarak kabul edilebilir. Güçlü ve sağlam sosyal destek ağına sahip olan kişilerin karşılaştıkları problemleri çözmede daha başarılı olacakları, kendi kişiliklerini de sağlıklı bir şekilde geliştirecekleri düşünülebilir.

Sosyal desteğin temeli Kurt Lewin'in Alan kuramı ve davranış tanımına dayanmaktadır. Alan, bireyin davranışlarını etkileyen olayların tamamını oluştururken, davranış ise çevre ile bireyin

etkileşimi olarak nitelendirilmektedir (Akeren, 2017). Çevre, fiziksel çevreden farklı ancak içerisinde barındırdığı psikolojik çevredir. Bu çevre bireyin davranışlarını etkilemekle birlikte, uygun olmayan davranışları yok etmekte ve bunun yerine uygun davranışların kazanılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle bireyin çevresinde sosyal destek kaynakları bulunmaktadır. Bu kaynaklar bireyin yaşamında önemli ve etkileşim içerisinde olduğu kişilerdir. Sosyal destek kaynakları genellikle, anne, baba ve arkadaşlardan oluşmaktadır (Yıldırım, 1997).

Sosyal destek, günümüzde psikolojik danışman, sosyolog ve aile terapistlerin en çok üzerinde durdukları kavramlardan birisidir. Bireylerin karşılaştığı problemlerin temelinde sosyal desteğin eksikliği olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum, bireylerin karşılaştığı durumlara karşı başa çıkmada zorluklar ortaya koymaktadır (Budak, 1999'ten aktaran Bayraktar, 2011).

Yaşamlarını sosyokültürel varlıklar olarak sürdüren insanlar bu özelliklerinden dolayı başkaları ile iletişim içinde olma ihtiyacına sahiptirler. Diğerleri ile kurulan iletişim yoluyla bireyler çeşitli şekillerde çevrelerinden sosyal destek alabilmekte ve çevrelerindeki sosyal destek verebilmektedirler. Bu nedenle insan, doğduğu andan itibaren çevresiyle iletişim kurmaya çalışır. İletişim becerilerinin doğuştan ve sezgi yoluyla gerçekleştiği görüşünün yanında birçok çalışmada iletişim becerisinin öğrenilebilir ve öğretilebilir özellikleri olduğu savunulmaktadır (Korkut, 2004). İletişim becerisine yönelik genel bir tanım yapılmak istenilirse; sözel olan ve olmayan mesajları doğru bir biçimde kodlama, alınan mesajları hatasız bir biçimde anlamlandırma, etkili olarak dinleme ve tepki verme şeklinde özetlenebilir (Deniz, 2003; Korkut,2004).

İletişim becerileri, etkili ve doğru iletişimin kurulması, iletişim sırasındaki hataların fark edilmesi, oluşabilecek çatışmaların ortadan kaldırılması, bunu yanı sıra bireylerin karşılaştıkları problemlere karşı çözüm yolu araması ve sosyal yaşamaya uyum sağlayabilmesinde büyük bir öneme sahiptir. İletişim becerisi sosyal bir beceri olmakla birlikte, iyi bir iletişim becerisine sahip bireyler karşı tarafın davranışlarını hızlı bir şekilde anlayabilmektedir (Bekcan, 2015). Bu yetenek bireyin toplumda sosyal ve fiziksel varlığını sürdürebilmesinde vazgeçilmezlerden biridir (Özcan, 2014).

Genel olarak ruh sağlığı hizmetlerinde etkin iletişim becerisine sahip olmak önemlidir (Eagan, 2011, Korkut, 1996). Danışanların nasıl düşündüklerini keşfetmek onlarla ilişkiyi kolaylaştıran bir yoldur (Cormier ve Hackney, 2014). Bunu sağlamanın en kolay yolu ise etkili iletişim becerilerine sahip olmaktır; çünkü iletişim becerisi, danışmana iletişim sürecinde başkalarının duygu ve düşüncelerini anlama duyarlılığı kazandırır (Korkut, 2005).

Daha açık ifade etmek gerekirse sağlıklı terapotik iletişim kurabilmek için temel iletişim becerilerine sahip olmak gerekir (Korkut, 1996). Danışma hizmeti almaya gelmiş kişinin dinlenme ve anlaşılma ihtiyacı ön plandadır. Bu anlamda danışma hizmeti bireylere sosyal destek sağlayabilmektedir. Algılanan yeterli sosyal desteğin okul başarısızlığı, stres, yetkin hissetmeme, benlik saygısı, problem çözme ve kaygı ile ilişkileri olduğunu ortaya koyan araştırmalar mevcuttur (Malecki, Demarav ve Davidson, 2008; Özdemir ve Sezgin, 2011; Reid, Holt, Bowman vd., 2016; Ünüvar, 2003; Yıldırım, 2000). Bu nedenle yardım mesleğinde çalışacak ve bir anlamda bu desteği sağlayacak geleceğin aday danışmanlarının kendi algıladıkları sosyal desteğin saptanması ve bunun için zemin teşkil eden iletişim beceri düzeylerinin belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Yukarıda özetlenen bu bilgiler ışığında çalışmanın amacı, eğitim fakültesinde öğrenim gören RPD öğrencilerinin çok boyutlu algıladıkları sosyal destek ile iletişim beceri düzeylerinin incelenmesi olarak ifade edilebilir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara yanıt aranmıştır.

1. Okul psikolojik danışman adaylarının iletişim beceri düzeyleri ve algıladıkları sosyal destek düzeyi nedir?
2. Okul psikolojik danışman adaylarının iletişim becerileri (iletişimin zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyutları da olmak üzere) onların cinsiyet, sınıf, anne/baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve arkadaşlık ilişkilerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
3. Okul psikolojik danışman adaylarının algıladıkları sosyal destek (aile, arkadaş, özel insan alt boyutları da olmak üzere) onların cinsiyet, sınıf, anne/baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve arkadaşlık ilişkilerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
4. Okul psikolojik danışman adaylarının iletişim becerileri ve algıladıkları sosyal destek arasında ilişki var mıdır?

Yöntem

RPD öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ve iletişim becerilerinin incelendiği bu araştırmada ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli temelde betimleyici bir yapıya sahiptir. Bir olguyu tanımlamak için onun hakkında fazla bilgi edinmek gerektiğinden dolayı fazla miktarda veriye dayalı olarak gerçekleştirilir. Genel tarama modeli içinde yer alan ilişkiisel tarama modeli ise iki ve daha çok değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri için daha uygundur (Karasar, 2006). Bu nedenle çalışmada ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmada tüm örnekleme ulaşma kolaylığı gözönünde bulundurulduğundan örneklem alma yoluna gidilmemiş tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Buna göre 421 öğrenciye ölçme aracı verilmiştir. Ancak uygulamanın yapıldığı gün ve saatte dersliklerde olmayan öğrenciler ve eksik ve/ya hatalı cevaplama yapan öğrenciler kapsam dışında tutulmuştur. Araştırmanın örneklemini, KKTC’de özel bir üniversite de öğrenim gören Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) bölümünde öğrenim görmekte olan 310 (163 kadın, 147 erkek) öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların sosyodemografik özelliklere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlere Göre Dağılımı

		n(%) (%)
Cinsiyet	Kadın	163 (52,6)
	Erkek	147 (47,4)
Anne Eğitim	İlkokul terk	16 (5,2)
	İlkokul	45 (14,5)
	Ortaokul	50 (16,1)
	Lise	101 (32,6)
	Lisans	80 (25,8)
	Lisansüstü	18 (5,8)
Baba Eğitim	İlkokul	28 (9)
	Ortaokul	38 (12,3)
	Lise	108 (34,8)
	Lisans	114 (36,8)
	Lisansüstü	22 (7,1)
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	43 (13,9)
	Benimle birlikte 2	100 (32,3)
	Benimle birlikte 3	94 (30,3)
	Benimle birlikte 4	43 (13,9)
	Benimle birlikte 5 ve daha fazla	30 (9,7)
Arkadaşlık	Olumlu ve sakin	208 (67,1)
	Sözel tartışmalar oluyor	85 (27,4)
	Fiziksel kavgalar oluyor	17 (5,5)

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara üç bölümden oluşan bir değerlendirme formu uygulanmıştır. Bu formda araştırmaya katılan bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin belirlenebilmesi için “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği”, katılımcıların iletişim becerilerinin ölçülebilmesi için “İletişim Becerileri Envanteri” ve 6 maddeden oluşan kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Aşağıda sözkonusu ölçeklere ilişkin kısa açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASD): Sosyal destek algısının ölçülebilmesi amacıyla, Zimmet ve arkadaşlarının 1988’de geliştirdiği, Eker ve Arkar’ın (1995) Türkçe’ye uyarladıkları ve 2001 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının yapıldığı “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” uygulanmıştır. Ölçeğin aile, arkadaş ve özel insan olmak

üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu üç alt boyut, algılanan sosyal desteğin yeterliliğini öznel olarak değerlendirilmesini sağlayan 12 maddeden oluşmaktadır. Her madde 7 aralıklı Likert tipi ölçek ile değerlendirilmektedir. Elde edilen puanların yüksek olması sosyal desteğin yüksek olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için temel bileşenler faktör analizi yapılmıştır. U.C.L.A Yalnızlık ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Belirti Tarama Lisesi ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanarak benzer ölçekler geçerliliği yapılmıştır. Ölçekler anlamlı bir korelasyon göstermiştir. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach Alfa yöntemi kullanılmış ve değerler .80 ile .85 arasında olduğu, ölçek ve alt ölçeklerinde kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık gözlenmiştir (Eker, Akar ve Yıldız, 2001).

İletişim Becerileri Envanteri (İBÖ): İletişim becerilerini ölçmek için ise Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Envanteri” uygulanmıştır. Bu ölçek, kişilerarası iletişimde bireyin sahip olduğu iletişim beceri düzeyini belirlemek için 45 maddeden oluşan likert tipi bir ölçektir. İletişim becerileri envanteri zihinsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç alt boyut içermektedir. Her alt boyut içerisinde 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen puanların fazlalığı bireylerin kendi iletişim becerilerinin olumlu yönde olduğunu göstermektedir. Test yarılama yöntemiyle yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda güvenilirlik katsayısı .64, test tekrar test sonucunda güvenilirlik katsayısı .68 ve ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla hesaplanan Cronbach alpha katsayısı ise .72 olarak bulunmuştur. Bu bulgular ölçeğin güvenilirliğinin kullanılabilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Envanterin geçerlik çalışmasıyla ilgili olarak; Korkut (1996)’un geliştirmiş olduğu “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan geçerlik çalışmasında geçerlik katsayısı .70 olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin geçerli sayılabilmesi için yeterli olduğu düşünülmektedir (Çelik, 2014).

Uygulanan ASD ölçeği ve İBÖ'nin literatürde çeşitli araştırmalarda kullanıldığı görülmektedir. Bu araştırmaların geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının sonucunda ölçek ve alt ölçeklerin güvenilirlik katsayılarının kabul edilebilir düzeyde yüksek olduğu görüldüğünden ölçeklerin sözkonusu örneklem üzerinde kullanılmasında bir sakınca görülmemiştir (Arabal, 2017; Gülada, 2016; Şişman, 2016; Yıldırım, 2017).

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcılara ayrıca cinsiyet, sınıf, anne ve baba eğitim durumu, kardeş sayısı ve arkadaşlık ilişkilerini nasıl algıladıklarını belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen 6 maddelik Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Veri Analizi

Veri analizinde ilk adım olarak toplanan verilerin normal dağılımı ve varyanslarının hemojenliği istatistiki açıdan test edilmiştir. Bunun için çarpıklık-basıklık katsayıları ve Kologorov_Smirnov testi yoluyla, varyansların hemojenliği ise Lene's Test of Equality ile incelenmiştir. Ardından, verilerin analizinde parametrik ölçümlerde gruplar arasında farklılıkları belirlemek için 'T-testi' ve 'ANOVA', değişkenler arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için "Scheffe" anlamlılık testi", non-parametrik ölçümler için ise Mann Whitney U-testi ve Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Algılanılan sosyal destek ve iletişim düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için Spearman Sıra Farkı Korelasyon katsayısından faydalanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Okul psikolojik danışman adaylarının iletişim beceri düzeyleri ve algıladıkları sosyal destek düzeyi nedir?" şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2. Betimsel İstatistikler

	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	SS
İB	310	109,00	211,00	157,26	15,47
Zihinsel	310	36	67	53,21	5,69
Duygusal	310	35	65	50,39	5,89
Davranışsal	310	32	71	53,56	6,69
ASD	310	15,00	84,00	55,49	11,62
Aile	310	7	28	19,51	4,29
Arkadaş	310	4	28	18,30	4,15
Özel insan	310	4	28	17,68	6,29

Analiz sonuçlarına göre PDR öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeği [$\bar{x}$ =157,26] ve Algılanılan Sosyal Destek ölçeği puan ortalamalarına göre [$\bar{x}$ =55,49] iletişim becerileri ve algıladıkları sosyal destek düzeyi ortalamanın üzerindedir. İletişim becerisi açısından bakıldığında aday danışmanların %11,3'ünün düşük , %88,7'sinin ise yüksek düzeyde iletişim becerisine sahip olduğu görülmüştür. İBÖ alt boyutları olan zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde ise [x_z =53,21, x_D =50,39], katılımcıların davranışsal alt boyutu kullanmayı [$\bar{x}_{Dv}$ = 53,56], yani dinledikleri kişiyi daha iyi anlamak için sorular sormayı tercih ettikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan aday danışmanların, ASD ölçeği puan ortalamaları değerlendirildiğinde %28.4'nün düşük %71.6'sının ise yüksek düzeyde sosyal destek algıladıklarını belirttikleri

saptanmıştır. ASD alt boyutları olan aile, arkadaş ve özel insan alt boyutlarının puan ortalamaları incelendiğinde [$\bar{X}_A=19,51; \bar{X}_{Ar}=18,30; \bar{X}_Ö=17,68$], katılımcıların ailelerinden aldıklarını belirttikleri sosyal destek puanlarının arkadaşlarından ve hayatlarındaki özel insandan algıladıkları sosyal destekten daha yüksek olduğu görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Okul psikolojik danışman adaylarının iletişim becerileri onların cinsiyet, sınıf, anne/baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve arkadaşlık ilişkilerine göre anlamlı fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre katılımcıların iletişim becerileri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bir başka ifadeyle kadın ve erkek öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur [$t_{(308)}=.17, p>.05$]. Benzer şekilde katılımcıların sınıf düzeyleri [$t_{(308)}=.62, p>.05$], anne ve babalarının eğitim durumu [$F_{(5-304)A}=.22, p>.05$, $F_{(4-305)B}=.66, p>.05$] ve sahip oldukları kardeş sayısına göre de istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir [$F_{(4-305)}=.70, p>.05$].

Ancak tablo 3'de de görülebileceği gibi katılımcıların arkadaşlık ilişkilerini algılayış şekilleri ile iletişim becerileri arasında İBÖ Zihinsel [$F_{(2-307)}=5.22, p<.05$] ve Davranışsal [$F_{(2-307)}=7.73, p<.05$] alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Farkın hangi alt gruplardan kaynaklandığını belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre her iki alt boyutta da arkadaşlık ilişkisini olumlu ve sakin olarak algılayanlar lehine anlamlı bir farka rastlanmıştır. Buna göre arkadaşlık ilişkisini olumlu ve sakin olarak algılayanların zihinsel ve davranışsal iletişimi daha çok tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 3. İletişim Becerilerinin Arkadaşlık İlişkisini Algılayış Şekline Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Zihinsel	Gruplararası	328,991	2	164,49	5,22	,006
	Gruplar içi	9676,957	307	31,52		
	Toplam	10005,948	309			
Davranışsal	Gruplararası	296,005	2	148,00	3,73	,025
	Gruplar içi	12196,330	307	39,72		
	Toplam	12492,335	309			

$p<0.05^*$

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okul psikolojik danışman adaylarının algıladıkları sosyal destek onların cinsiyet, sınıf, anne/baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve arkadaşlık ilişkilerine göre anlamlı fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre katılımcıların algılanan sosyal destek puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir

fark göstermediği tespit edilmiştir ($U=11006.00$, $p>.05$). Ayrıca katılımcıların kardeş sayısı [$\chi^2(2)=2.44$, $p>.05$] ve arkadaşlık ilişkilerini algılayış şekilleri [$\chi^2(2)=3.24$, $p>.05$] ile algılanan sosyal destek puan ortalamaları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Ancak, algılanılan sosyal destek ile anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve sınıf düzeyi arasında ilişkiye bakıldığında bu değişkenler ile ölçeğin bazı alt boyutları arasında anlamlı fark olduğu tesbit edilmiştir. Tablo 4’de de görülebileceği gibi annenin eğitim durumu ile algılanan sosyal destek aile alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir [$\chi^2(5)=18.94$, $p<.05$]. Ancak arkadaş [$\chi^2(5)=5.64$, $p>.05$] ve özel insan [$\chi^2(5)=5.41$, $p>.05$] alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Katılımcıların babalarının eğitim durumları ile algılanan sosyal destek puanları karşılaştırıldığında ise, özel insan alt boyutu [$\chi^2(4)=7.98$, $p>.05$] istatistiksel olarak anlamlı fark göstermezken aile [$\chi^2(4)=32.711$, $p<.05$] ve arkadaş [$\chi^2(4)=10.29$, $p<.05$] alt boyutlarda anlamlı farklara rastlanmıştır.

Tablo 4. Anne ve Babanın Eğitim Durumlarına Göre Algılanan Sosyal Destek

Kategori	Alt Boyut	Eğitim	N	Sıra ort.	sd	χ^2	p
Anne Eğitim Düzeyi	Aile	İlkokul	45	126,72	5	18.95	.002
		Ortaokul	50	141,94			
		Lise	101	159,20			
		Lisans	80	169,97			
		Y. Lisans	18	214,83			
		Baba Eğitim Düzeyi	Aile	İlkokul			
Ortaokul	38	137,91					
Lise	108	141,54					
Lisans	114	175,88					
Y. Lisans	22	220,39					
Arkadaş	Arkadaş	İlkokul		28	140.57	4	10.30
		Ortaokul	38	144.24			
		Lise	108	140.30			
		Lisans	114	172.77			
		Y. Lisans	22	179.09			
		Genel	Genel	İlkokul	28		
Ortaokul	38			152.14			
Lise	108			136.33			
Lisans	114			173.74			
Y. Lisans	22			187.20			

Tablo 5’de de görülebileceği gibi öğrencilerin sınıf düzeylerine göre algılanan sosyal desteğe bakıldığı zaman 4. sınıf öğrencileri lehine anlamlı fark görülmüştür. Buna göre ASD ölçeğinin her üç boyutunda da 4. Sınıf öğrencilerinin algıladıkları sosyal desteğin daha olumlu

olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Sınıf Düzeyine Göre Algılanan Sosyal Destek

	Sınıf	n	Sıra ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Genel	1. Sınıf	150	130,15	19522,50	8197.500	
	4. Sınıf	160	179,27	28682,50		
Aile	1. Sınıf	150	115.05	17257.00	5932.00	P<.05
	4. sınıf	160	193.43	30948.00		
Arkadaş	1. Sınıf	150	143.33	21350.00	10025.00	
	4. sınıf	160	167.84	26855.00		
Özel İnsan	1. Sınıf	150	139.98	20997.00	9672.00	
	4. sınıf	160	170.05	27208.00		

Araştırmanın son alt problemi olan “Aday danışmanları iletişim becerileri ve algıladıkları sosyal destek arasında ilişki var mıdır?” sorusuna ilişkin değerlendirmeler sonucunda, tablo 6’de de görülebileceği gibi, iletişim becerisi ve çok boyutlu algılanan sosyal destek arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$, $p=,000$, $r=0,200$). Değişkenler arasındaki ilişkinin pozitif yönde ve düşük düzeyde olduğu saptanmıştır ($r=0,200$).

Tablo 6. İletişim Becerisi ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişki

Spearman’s rho			İB toplam puan	ASD toplam puan
İletişim Toplam Puan	Becerisi	Correlation Coefficient	1.000	,200**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	310	310
Algılanan Destek Puan	Sosyal Toplam	Correlation Coefficient	,200**	1.000
		Sig. (2- tailed)	,000	.
		N	310	310

Sonuç ve Tartışma

RPD öğrencilerinin iletişim becerileri ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin incelenmesinin hedeflendiği bu çalışmada öğrencilerin genel olarak algıladıkları sosyal destek düzeylerinin ve iletişim becerilerinin ortalamasının biraz üzerinde olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar mesleği insanlar arası iletişim üzerine kurulu olan geleceğin okul psikolojik danışmanlarının iletişim becerileri yönünden desteklenmesi gerektiğini düşündürmektedir. Araştırma verileri incelendiğinde iletişim becerisi ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Literatüre baktığımızda bu bulguları destekleyen çalışmalar olduğu gibi

(Bulut Bozkurt, 2004; Tümkaya, 2011) farklı sonuçlar ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur (Çuhadar, vd.,2014; Korkut, 2005; Toy, 2007).

Eldeki araştırma verilerine göre sınıf değişkeninin öğrencilerin iletişim becerileri üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı görülmektedir. Tunçeli (2013), Çetinkaya (2011), Dilekmen, Başçı ve Bektaş (2008) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları eldeki sonuçları destekler niteliktedir. Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf dikkate alındığında birinci ve dördüncü sınıf olmanın iletişim becerilerini etkilemediği gözlemlenmektedir. Bunun nedeni olarak bireylerin hali hazırda belirli düzeyde iletişim becerilerine sahip olduklarını düşünmeleri ve bu beceriden yola çıkarak PDR alanını seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında zaman öğrencilerin iletişim becerileri ile anne baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu, Tepeköylü ve arkadaşları (2009) ile Bingöl ve Demir'in (2011) araştırmalarında anne ve babanın eğitim düzeyi ile iletişim becerisi düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmadığı bulgusuyla örtüşmektedir. Ayrıca Bingöl ve Demir (2011) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada eldeki verilere benzer şekilde kardeş sayısı ile iletişim becerileri arasında bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu da eldeki araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bu sonuçlar aday okul psikolojik danışmanlarının iletişim becerilerinin anne ve babalarının eğitim düzeyinden ve kardeş sayısından etkilenmemekte olduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle iletişim becerilerinin daha çok kişisel yaşantılar yolu ile zenginleştirildiği söylenebilir.

Araştırmada ele alınan bir diğer değişken öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerini algılayış şekilleriydi. Öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerini algılayış şekilleri ile onların iletişim becerisi arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Literatürde benzer araştırma bulgusuna rastlanmadığı gibi bu değişkeni ele alan araştırmaya da rastlanmamıştır. Ancak daha önce de değinildiği gibi diğer bireyler ile kaliteli bir ilişki için iletişim becerilerinin etkin kullanılması gereklidir. Üniversite öğrencilerinin hayatlarında önemli yer tutan arkadaşlık ilişkilerinin de bu anlamda ayırıcı bir özelliğe sahip olduğu düşünülebilir.

Eldeki araştırma verilerine göre öğrencilerin cinsiyetleri ile algıladıkları sosyal destek düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatürde bu bulguyu destekler nitelikte araştırmalar olduğu görülmektedir (Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008). Bunun tersi şekilde sosyal desteğin cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark gösterdiğini ortaya koyan araştırmalar da bulunmaktadır (Adamczyk, 2016; Cheng ve Chan, 2004; Zamani-Alavijeh, Dehkordi ve

Shahry, 2017). Literatürde cinsiyet değişkenine ilişkin bu gibi farklı sonuçlar bu değişkenin farklı çalışmalarda farklı sonuçlara yol açtığını düşündürmektedir.

Katılımcıların sınıf değişkeni ile algıladıkları sosyal destek puanlarına bakıldığında 1. ve 4. sınıflar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu bulgulara benzer bir biçimde Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) yaptıkları çalışmada ASD ile sınıf düzeyleri arasında fark olduğunu ortaya koymuşlardır. Dördüncü sınıf öğrencilerinin ASD'in birinci sınıf öğrencilere göre daha yüksek olması onların kendilerini daha yetkin hissetmeleri ile açıklanabilir. Birinci sınıf öğrencilerinin daha öğrenim hayatlarının başında olmaları, memleketlerinden ve ailelerinden uzak olmaya henüz alışmamış olmaları daha az sosyal destek hissi duyduklarını düşündürülebilir.

Diğer bir değişken olan öğrencilerin anne-baba eğitimi ile algılanan sosyal destek düzeyleri arasında elde edilen bulgulara bakıldığı zaman öğrencilerin annelerinin ve babalarının eğitim seviyeleri ile aileden ve arkadaşan algıladıkları sosyal destek puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu bulgu literatürde bulunan Kaşıkçı, Çoban, Ünsal ve Avşar (2009)'un ebeveynlerin eğitim düzeyi arttıkça algılanan sosyal desteğin de paralel olarak artış gösterdiği bulguları ile örtüşmektedir. Eldeki veriler ışığında eğitim düzeyi yüksek olan anne ve babaların çocuklarına psikolojik ve sosyal anlamda daha fazla destek oldukları düşünülebilir. Kardeş sayısı ile algılanan sosyal destek düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunamazken, literatürde bu bulguyu destekler nitelikte araştırma olduğu görülmüştür (Yılmaz vd., 2008).

Aday danışmanları iletişim becerileri ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin incelendiği bu çalışmada iletişim becerisi ve çok boyutlu algılanan sosyal destek arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Buna göre katılımcıların iletişim becerisi puanları arttıkça algıladıkları sosyal desteğin de kısmen arttığı söylenebilir. İletişim her bireyin yaşamını sürdürebilmesi adına ihtiyaç duyduğu bir araç olduğundan, gerek insan ilişkilerinde gerekse mesleki alanda iletişim becerilerinin zayıf olması bireyin psikolojisini olumsuz etkileyebilmektedir. Bununla ilgili literatür tarandığında insanın kararlılığının (Kukulu vd. 2006), iletişim biçimlerinin (Çuhadar vd. 2014) veya bireyin empati düzeyinin (Tutuk vd. 2002) iletişim becerileri ile ilişkili olduğu görülmektedir. İletişim yolu ile de çevre ile ilişkilerin kurulduğu ve geliştirildiği düşünülürse algılanan sosyal desteğin etkil iletişim yolları ile ilişkili olduğu yorumu yapılabilir.

Öneriler

Psikolojik Danışmanlar gibi insanla bire bir temas içinde olan mesleklerde etkili iletişim becerileri özel bir öneme sahiptir. Bu nedenle aday danışmanların eğitimleri içerisinde iletişim becerilerini güçlendirme ve desteklemeye yönelik ders, uygulama ve çalışmaların yer almasının önemli olduğu düşünülmektedir. Hali hazırda yürütülen programlarda bu yönün kısıtlı kaldığı düşünülmektedir. Bireyle danışma uygulaması dersinin neredeyse tek uygulama dersi olması bu durumu açıklar niteliktedir. Algılanılan sosyal desteğin psikolojik sağlık üzerindeki etkisi bilindiğinden, öğrencilerin üniversite bünyesinde sunulacak grupla psikolojik danışma, bireysel danışma gibi çeşitli ruh sağlığı hizmetleriyle, tanıtım, bilgilendirme, çalışma grupları gibi destek hizmetleri ile bu ihtiyacı gidermeleri sağlanabilir. Bunun için, sosyal etkinlikler sunan öğrenci kulüpleri, PDRAM'lar etkili olabilir. Farklı üniversitelerin RPD bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerle yapılacak karşılaştırmalı çalışmalar yolu ile konuya ilişkin daha geniş bilgi edinilebilir. Ayrıca araştırmanın nitel araştırma yolu ile yapılacak yeni çalışmalarla desteklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Adamczyk, K. (2015). An investigation of loneliness and perceived social support among single and partnered young adults. *Curr Psychol*, 35, 674-689.
- Akeren, İ. (2017). *Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve güvenilirlik ile psikolojik yardım ihtiyacının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Arabal, E. (2017). *Kaygı durumları ile iletişim becerilerinin ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Ateş, B. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal destek algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*. 30(2),1-16. Retrived from <http://akademikbakis.org/eskisine/30.htm>.
- Baltacı, H., İşleyen, F. & Özdemir, S. (2012). Eğitim fakültesi öğrencilerinin romantik ilişki durumları ve sosyal ağ kullanımlarına göre etkileşim kaygısı ve sosyal destek algılarının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(2),25-36. Retrived from <http://dergipark.gov.tr/mersinefd/issue/17380>.
- Bayraktar, Ö. (2011). *Üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeyleri ile duygusal zekaları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Bayram, E. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin mutluluğunun yordayıcı olarak algılanan sosyal destek ve öz-yeterlik* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bekcan, S. (2015). *İletişim becerileri, motivasyon ve sağlık çalışanları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Ankara.

- Bingöl, G., & Demir, A. (2011). Amasya Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri. *Göztepe Tıp Dergisi*. 26 (4), 152-159. doi:10.5222/J.GOZTEPETRH.2011.152.
- Bulut Bozkurt, N. (2004). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2(4), 443-452. Retrived from <http://dergipark.gov.tr/tebd/issue/26126/275206>.
- Cheng, S. (2004). The Multidimensional scale of precieved social support: dimensionality and gender differences in adolecents. *Personality and Individual Differences*. 37,1359-1369. doi:10.1016/j.paid.2004.01.006.
- Cormier, S. & Hackney, H. (2014). *Psikolojik danışma: stratejiler ve müdahaleler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, E.M. (2014). *Ergenlerde internet sosyal iletişim ağlarının kullanımı, empati ve iletişim becerileri* (Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 19(2), 567-576. Retrieved from http://www.kefdergi.com/pdf/19_2/19_2_17.pdf.
- Çuhadar, C., Özgür, H., Akgün, F. & Gündüz, Ş. (2014). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişim biçimleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15(1), 301-305. Retrieved from http://kefad2.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt15Sayi1/JKEF_15_1_2014_295-311.pdf.
- Deniz, İ. (2003). *İletişim becerileri eğitiminin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin iletişim becerisi düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dilekmen, M., Başcı, Z., & Bektaş, F. (2008). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri. *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 12 (2), 223-231. Retrived from <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisobil/article/view/1020000548>.
- Egan, G. (2011). *Psikolojik danışma becerileri*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Eker, D., Arkar, H. & Yıldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 12(1), 17-25. Retrived from <http://www.turkpsikiyatri.com/default.aspx?modu>.
- Ersanlı, H., & Balcı, S. (1998). İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(10), 7-12. Retrieved from <http://pdrdergisi.org/index.php/pdr/article/view/390>.
- Gülada, F. (2016). *The predictor variables of depressive symptoms among young adults in Turkey* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Karadağ İ. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının sosyal destek kaynakları açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaşıkcı, M.Ç., Ünsal, G., & Avşar, G. (2009). Üniversite son sınıf öğrencilerinde aileden ve arkadaştan algılanılan sosyal destek ve benlik saygısı. *Florance Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 17(3), 158-165. Retrieved from <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iufnhy/article/view/5000069600>.

- Korkut, F. (1996). İletişim becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi:güvenirlik ve geçerlik çalışmaları. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*.2(7), 18-23. Retrieved from <http://pdrdergisi.org/index.php/pdr/article/view/401>.
- Korkut, F. (2004). *Okul temelli önleyici rehberlik ve psikolojik danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Korkut F. (2005).Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 143-149. Retrieved from <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/cilt-sayi-28-yil-2005.html>.
- Kukulu K., Buldukoğlu, K., Kulakaç, Ö., & Köksal C.D. (2006). The effects of control, communication skills and social support on assertiveness in female nursing students. *Social Behavior and Personality*, 34(1), 27-40. doi: <https://doi.org/10.2224/sbp.2006.34.1.27>.
- Malecki, C.K., Demaray, M.K. & Davidson, L.M. (2008). The relationship among social support, victimization and student adjustment in a predominantly Latino sample. *Journal of School Violence*, 7(4), 48-71.Doi.org/10.1080/15388220801973847.
- Özcan, İ. (2014). *Çalışma hayatında iletişim , iletişim becerileri ve motivasyon (antalya eğitim ve araştırma hastanesi çalışanları örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Özdemir, S., & Sezgin, F. (2011). İlköğretim okulu öğrencilerinin yönetici ve öğretmen desteği, algılanan şiddet ve okul memnuniyetine ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 181-199. <http://dergipark.gov.tr/inuefd/issue/8699/108644>.
- Reid, G.M., Holt, M.K., Bowman, C.E., Espelage, L.D., & Green, G.J. (2016). Perceived social support and mental health among first year college students with histories ofbullying victimization. *Journal of Child and Family Studies*, 25(11), 3331-3341.<https://doi.org/10.1007/s10826-016-0477-7>
- Şişman, B. (2016). *İletişim becerileri ile yetişkinlerdeki bağlanma biçimlerinin psikopatoloji belirtileri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Tepeköylü Ö, Soytürk M., &Çamlıyer H. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin iletişim becerisi algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7,115-124. doi: 10.1501/Sporm_0000000160.
- Toy, S. (2007). *Mühendislik ve hukuk fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri açısından karşılaştırılması ve iletişim becerileriyle bazı değişkenler arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tunçeli, H.İ. (2013). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Sakarya Üniversitesi örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 51-58. doi.org/10.14527/C3S3.
- Tutuk, A., Al, D.& Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6(2), 36-41. Retrived from <http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/613.pdf>.

- Tümkiye, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin iletişim becerileri ile öğretmenlik tutumlarının incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2),49-62. Retrieved from <http://193.140.54.124/edergi/genel/Giris.aspx>.
- Ünür, A. (2003). *Çok yönlü algılanan sosyal desteğin 15-18 yaş arası lise öğrencilerinin problem çözme becerisine ve benlik saygısına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yıldırım, G. (1997). Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin geliştirilmesi güvenilirliği ve geçerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 81-87. Retrieved from <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/cilt-sayi-13-yil-1997.html>.
- Yıldırım, İ. (2006). *Anne baba desteği ve başarı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18,167-176. Retrieved from http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/makale_goster.php?id=1093.
- Yıldırım, T. (2017). *Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ile algılanan sosyal destek ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., & Karaca, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2), 71-79. Retrieved from <http://geneltip.org/upload/sayi/56/GTD-00447.pdf>.
- Zamani-Alavijeh, F., Dehkordi, F.R., & Shahry, P. (2017). Percieved social support among students of medical sciences. *Electronic Physician*, 9(6), 4479-4488. doi: 10.19082/4479.

Extended Abstract

Individuals want approval and support. People need support whenever they are happy, unhappy and distressed. Especially social support is very important for people to cope with stressful situations and experiences. Individuals facing such situations need to receive support from their parents, friends, teachers and others in their lives.

People who live their lives as sociocultural beings have the need to communicate with others because of these characteristics. Through communication with others, individuals can get social support from their environment in various ways and give social support to their environment. For this reason, human beings try to communicate with their surroundings from the moment they are born. It is argued that communication skills are learned and taught in many studies as well as thinking that communication skills are born and intuitive.

Drawing on this, the purpose of this study is to examine the level of perception of multi-dimensional social support and communication skills of students in the consulting department. The research was carried out in the form of a descriptive survey. Since it is considered that all sampling is easy to reach in the research, it has been tried to reach all the universe. Accordingly, measurement instruments were given to 421 students. However, students who are not in the classrooms on the day and hour the application is made and students who are missing and / or incorrectly answered are excluded. The sample consisted of 310 Psychological Counseling and Guidance (PCG) students who were studying at a private university in TRNC (n = 310, 163 female, 147 male). 48,4% of the participants were first year undergraduate students, and 51,6% were fourth year undergraduate students. To measure the perception of social support of each participant, "Multi-dimensional Perceived Social Support Scale" which was adopted to Turkish by Eker and Arkar's (1995) was applied. In addition, to evaluate the communication skills of individuals, "Communication Skills Inventory" which was developed by Ersanlı and Balcı (1998), and a "Personal Information Form" developed by the researchers were applied.

In the analysis of the data, "t" test for binary variables and "F" test for more than double variables were used to determine whether there was any difference between the groups. To determine which groups caused the significant differences between variables, the "Scheffe" significance test was applied. Pearson Moment Correlation technique was used to determine the relationship between perceived social support and communication levels of students. When the research data were examined, no significant difference was found between gender,

mother/father education level, grade level and communication skills. It is seen that there is a significant difference between the way students perceive friendship relations and their communication skills. It has been determined that the difference is in favor of those who perceive the relationship of friendship more positively.

According to the research data, there was no significant difference between the number of siblings of the students, the gender and the level of social support they perceived. A meaningful difference was found in favor of the fourth graders between class level variables of participants and the social support they perceived. When the findings of the other variable are found between the level of parental education and the level of perceived social support, there is a significant difference between the level of education of the parents of the students and their social support points perceived by the family and friends.

Additionally, there was a low positive correlation between perceived social support and communication skills. When looked at the communication skills and the social support points of the students who participated in this research, the participants' communication skills and the level of their perceived social support were found to be high.

Effective communication skills in occupations that are in one-on-one contact with people, such as Psychological Counselors, have a special precaution. For this reason, it is considered important that the courses, practices and studies to strengthen and support the communication skills within the training of the candidate consultants are important. It is thought that this trend has been limited in the already implemented programs. It is clear that this is almost the only application course for individual counseling practice. Since the impact of perceived social support on psychological health is known, students can be provided with various mental health services such as psychological counseling, individual counseling with the group to be presented in the university, and support services such as introduction, information, study groups. For this, student clubs that offer social events, PDRAMs can be effective. More information on the subject can be obtained through comparative studies in which students from different sections of the RPD departments of different universities will be taught. It is also thought that it will be beneficial to support the research with new studies through qualitative research.